ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **M. S.,** zastoupeného Mgr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort,** se sídlem K. H. Máchy 1266, Sokolov, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 3. 2018, č. j. 17 A 114/2017 – 52,

takto:

I. Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 3. 2018, č. j. 17 A 114/2017 – 52, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Ustanovenému zástupci Mgr. Ing. Jakubovi Backovi, advokátovi, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, se přiznává odměna ve výši 4114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení shora označeného usnesení krajského soudu, kterým byla odmítnuta žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 8. 2017 č. j. KRPK-53335-47/ČJ-2017-190022; tímto bylo rozhodnuto podle § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, že se doba zajištění stěžovatele za účelem správního vyhoštění prodlužuje podle § 125 odst. 1 téhož zákona o 40 dní, tj. celkem 80 dní od okamžiku omezení osobní svobody.

[2] Stěžovatel podal dne 1. 9. 2017 ke krajskému soudu blanketní žalobu, současně požádal o ustanovení advokáta. Usnesením krajského soudu ze dne 1. 9. 2017, č. j. 17A 114/2017 - 13, byl stěžovateli ustanoven zástupcem Mgr. Ing. Jakub Backa (usnesení nabylo právní moci dne 7. 9. 2017); usnesením ze dne 1. 9. 2017, č. j. 17 A 114/2017 – 16, byl advokát vyzván k odstranění vad žaloby (doplnění žalobních bodů) ve lhůtě dvou týdnů od doručení předmětného usnesení (4. 9. 2017). V průběhu této lhůty krajský soud zjistil z úřední činnosti, že stěžovatel byl dne 13. 9. 2017 propuštěn ze Zařízení pro zajištění cizinců Balková za účelem realizace dobrovolného návratu do země původu; dne 19. 9. 2017 Ministerstvo vnitra sdělilo, že stěžovatel byl dne 13. 9. 2017 letecky vyhoštěn

v rámci dobrovolného návratu na Ukrajinu. Krajský soud proto přípisem ze dne 14. 9. 2017 zástupci stěžovatele sdělil, že již není na místě doplňovat žalobu, jelikož řízení bude zastaveno a vyzval jej k vyúčtování odměny za zastupování.

[3] Usnesením ze dne 2. 10. 2017 č. j. 17A 114/2017 - 29, krajský soud řízení o žalobě podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců zastavil.

[4] Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 6. 2. 2018 č. j. 5 Azs 291/2017 - 18, usnesení o zastavení řízení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Poté krajský soud rozhodl usnesením nyní napadeným kasační stížností tak, že žalobu dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl, pro nesplnění podmínky řízení, přičemž tento nedostatek přes výzvu soudu nebyl odstraněn.

[6] V odůvodnění krajský soud mimo jiné konstatoval: „*Žaloba ze dne 29. 8. 2017 byla tzv. blanketní žalobou, která trpěla vadami, zejména absencí jakéhokoliv žalobního bodu, proto se soud pokusil tuto zásadní vadu žaloby způsobující její neprojednatelnost zhojit tím, že dne 1.9.2017 vyzval žalobce prostřednictvím jeho zástupce k odstranění vad žaloby. Usnesení o odstranění vad žaloby bylo zástupci žalobce doručeno dne 4.9.2017, kdy počal běh soudem určené dvoutýdenní lhůty (konec lhůty připadl na 18. 9. 2017 – pondělí). Čtyři dny před koncem lhůty dne 14. 9. 2017 byl ustanovený zástupce soudem informován o tom, že dne 13. 9. 2017 došlo k realizaci dobrovolného návratu žalobce do země původu, a soud hodlá řízení zastavit podle § 172 odst. 6 zákona, tedy nemá smysl, aby žalobu doplnil. Ustanovený zástupce v reakci na toto oznámení soudu vyčíslil své náklady řízení, k nastíněnému postupu soudu se nijak nevyjádřil a ničeho proti němu nenamítal. O to větším překvapením pro soud bylo zjištění, že tento ustanovený zástupce dne 17. 10. 2017, tedy více než měsíc poté, co se jeho klient, tj. žalobce, dobrovolně vrátil do země původu, sepsal kasační stížnost, v níž označil postup soudu za protiústavní. Vyvstává tedy otázka, zda kasační stížnost za uvedené situace byla podána v zájmu žalobce vzhledem k jeho dobrovolnému návratu do země původu či z důvodu snahy získat další odměnu za zastupování hrazenou státem. Na základě judikatury NSS, která je ovšem pozdějšího data než usnesení zdejšího soudu, pak bylo usnesení o zastavení řízení zrušeno, k čemuž zdejší soud podotýká, že opravdu nemá k dispozici žádné zařízení ve stylu „křišťálová koule“ a není tudíž schopen předjímat budoucí rozhodnutí NSS, aby v jejich smyslu mohl rozhodovat.* (...) *Zástupci žalobce však byl rozsudek NSS doručen již dne 13. 2. 2018, tedy nejpozději od tohoto dne věděl, že usnesení zdejšího soudu bylo zrušeno, věc se vrací krajskému soudu k dalšímu řízení, tedy i opětovně běží lhůta k odstranění vad žaloby, do jejíhož konce zbývaly před shora uvedeným oznámením soudu pouhé čtyři dny. Dle zdejšího soudu měl tak zástupce žalobce minimálně z opatrnosti do čtyř dnů od obdržení rozhodnutí NSS, tedy do 17. 2. 2018 (sobota) respektive 19. 2. 2018 (pondělí), učinit úkon ve věci, tedy žalobu doplnit tak, aby mohla být před soudem meritorně vyřízena, jelikož zrušením usnesení o zastavení logicky ztratila význam i předmětná výzva soudu, aby zástupce žalobce žalobu nedoplňoval. V tomto směru je nutné říci, že zástupce žalobce je advokát s odbornými znalostmi i znalostí zákonných lhůt, který inicioval řízení o kasační stížnosti bez konzultace s žalobcem, jelikož tento se již v době vydání usnesení o zastavení řízení nenacházel v ČR, a takovému musí být i známo, jaké následky v této věci může mít případné zrušení rozhodnutí, proti kterému podal kasační stížnost. Zástupce žalobce si musel být vědom, že bez odstranění vad žaloby tato je před soudem neprojednatelná, přesto neučinil ani k dnešnímu dni žádné podání k soudu a zdejší soud nevidí důvod, proč by měl jmenovaného zástupce opětovně vyzývat, když dříve určená lhůta k odstranění vad žaloby již uplynula, navíc uplynula i zákonná lhůta k rozšíření žaloby o*

pokračování

žalobní body a žalobce se nachází mimo území ČR, tedy zjevně nemůže s ustanoveným zástupcem na doplnění žaloby spolupracovat. Soud se s ohledem na uvedené domnívá, že když nebyla doplněna žaloba do dne dobrovolného návratu žalobce do země původu, tj. 13. 9. 2017, ustanovený zástupce se s žalobcem v ZZC pravděpodobně nikdy nesešel, jinak by zajisté soud informoval o tom, že se chce žalobce dobrovolně vrátit domů, tudíž jeho zajištění nebude dále trvat. (...) *Z logiky věci podání soudu ze dne 14.9.2017 mělo význam pouze ve vztahu k zastavení řízení, což soud následně učinil, ale v jakémkoliv jiném případě by soud na doplnění žaloby ve stanovené lhůtě trval. Zdejší soud se nad rámec domnívá, že uplynutím zákonné lhůty pro rozšíření žaloby o žalobní body se stala tato vada vadou neodstranitelnou.*"

[7] V kasační stížnosti stěžovatel uplatňuje kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel namítá, že přípis krajského soudu ze dne 14. 9. 2017 vyhodnotil jakožto změnu pravomocného rozhodnutí soudu (usnesení č. j 17 A 114/2017 - 16, ze dne 1. 9. 2017, jímž mu byla stanovena povinnost doplnit žalobu), přičemž nyní byla tato povinnost změněna tak, že se povinnost doplnit žalobu nestanoví, přitom se sděluje, že nedoplnění žaloby nebude mít za následek odmítnutí žaloby. Poté, co bylo usnesení o zastavení řízení zrušeno Nejvyšším správním soudem, ovšem krajský soud dospěl k názoru, že zrušujícím rozsudkem Nejvyššího správního soudu byl fakticky zrušen i přípis Krajského soudu v Plzni č. j. 17 A 114/2017 - 21, ze dne 14. 9. 2017, což má za následek, že „ožilo" usnesení Krajského soudu v Plzni č. j. 17 A 114/2017 - 16, ze dne 1. 9. 2017, čímž došlo k novému běhu lhůty, která jím byla stanovena. S tímto názorem se stěžovatel nemůže ztotožnit a považuje jej za nesprávný. V první řadě upozorňuje na povinnost soudu vyzvat žalobce k doplnění žaloby, pokud žaloba vyžaduje doplnění (viz např. rozsudek NSS č. j. 1 As 22/2016 - 24, ze dne 9. 3. 2016); krajský soud tak zcela správně původně stěžovatele vyzval k doplnění žaloby. Tato výzva byla bezesporu usnesením, kterým se vede řízení, přičemž krajský soud následně přistoupil k vydání přípisu č. j. 17 A 114/2017 - 21 ze dne 14. 9. 2017. To, že byl motivován zjevně nesprávným právním výkladem ustanovení § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, je zcela nerozhodné.

[8] Jakékoliv úvahy o automatickém „znovuožití" povinnosti stanovené usnesením č. j. 17 A 114/2017 - 21, ze dne 1. 9. 2017 jsou dle stěžovatele nepřípadné. Pokud tedy krajský soud dospěl k názoru, že žalobu není třeba doplňovat, byť s ohledem na nesprávný právní názor, a posléze názor s ohledem na zrušující závazný rozsudek Nejvyššího správního soudu změnil, bylo jeho povinností znovu nastolit stav změněný (přerušený) usnesením č. j. 17 A 114/2017 - 21, ze dne 14. 9. 2017 a stanovit lhůtu k doplnění znovu, přičemž je diskutabilní, jakou maximální lhůtou by byl soud omezen. Postup, který zvolil, tedy odmítnutí žaloby pro absenci žalobních bodů, v situaci, kdy sám rozhodl o tom, že se povinnost doplnit žalobní body zrušuje, je zřetelně nezákonný a nepřijatelný. Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[10] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu a z důvodů, které stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil (§109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] K otázkám definice podmínek řízení, náležitostí žaloby a vymezení žalobních bodů se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 – 31; mimo jiné konstatoval: „*Na absenci žalobních bodů v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nelze pohlížet jako na nedostatek podmínky řízení ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Absence žalobních bodů dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je vadou podání, její neodstranění má za důsledek odmítnutí žaloby dle § 37 odst. 5 s. ř. s*. [bod 37]. Je tak třeba konstatovat, že krajský soud postupoval nesprávně, pokud žalobu odmítl pro nesplnění podmínek řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[13] Za závažnější pochybení krajského soudu však považuje Nejvyšší správní soud jeho procesní pochybení a popření zásady předvídatelnosti a legitimního očekávání. Krajský soud postupoval v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s., pokud stěžovatele vyzval k odstranění vad podání. Pokud ovšem poté stěžovateli sdělil, že odstraňování vad nemá smysl, neboť řízení bude zastaveno, je třeba přisvědčit stěžovateli v tom, že takové sdělení lze oprávněně považovat za pokyn soudu k tomu, že není třeba vady podání odstraňovat. Z jakého důvodu soud takový pokyn vydal, není rozhodné.

[14] Nejvyšší správní soud zásadně odmítá názor krajského soudu, že zástupce stěžovatele měl minimálně z opatrnosti do čtyř dnů od obdržení rozhodnutí NSS, tedy do 17. 2. 2018 (sobota) respektive 19. 2. 2018 (pondělí), učinit úkon ve věci, tedy žalobu doplnit tak, aby mohla být před soudem meritorně vyřízena, jelikož zrušením usnesení o zastavení logicky ztratila význam i předmětná výzva soudu, aby stěžovatel žalobu nedoplňoval. Takové právní účinky rozsudek Nejvyššího správního soudu zcela jistě neměl. Krajský soud vyzval stěžovatele k doplnění žaloby, poté od tohoto požadavku upustil a řízení zastavil, čímž řízení před krajským soudem bylo pravomocně skončeno. Žádná lhůta k doplnění žaloby proto nemohla začít „*opětovně běžet*“, jak se mylně krajský soud domnívá. Důsledkem zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu se nové řízení před krajským soudem, jehož pravomocný rozsudek byl zrušen Nejvyšším správním soudem, dostalo do fáze, kdy zde byla žaloba vyžadující doplnění. Krajský soud měl tedy stěžovatele postupem dle § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzvat k doplnění žaloby (viz též rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 29. 8. 2017, č. j. 5 As 154/2016 - 62 nebo výše citovaný rozsudek sp. zn. 3 Azs 66/2017). Spekulace krajského soudu o tom, že není reálné, že by se zástupce se stěžovatelem mohl spojit, jakož i o tom, že se s žalobcem „*pravděpodobně nikdy nesešel, jinak by soud zajisté informoval o tom, že se chce žalobce dobrovolně vrátit domů*“, jsou zcela irelevantní. Nejvyšší správní soud rovněž neshledal důvodnou argumentaci krajského soudu, že o rozsudku Nejvyššího správního soudu se dozvěděl později než stěžovatel; o výsledku řízení před Nejvyšším správním soudem byl krajský soud v reálném čase informován, byť formou zkráceného znění rozsudku, na veřejné úřední desce, byl tedy srozuměn s tím, že jeho rozhodnutí o zastavení řízení bylo zrušeno a bude o žalobě opětovně rozhodovat, tudíž vyvstala situace stejná, jako při jejím podání, tzn., že bylo třeba postupovat dle § 37 odst. 5 s. ř. s. Byť Nejvyšší správní soud uznává, že krajský soud tentýž den, kdy byl rozsudek vyhlášen, neobdržel zpět soudní spis, nic mu nebránilo poté, kdy jej obdržel, znovu stěžovatele vyzvat k doplnění žaloby a poskytnout mu k tomu zbývající lhůtu, kterou v důsledku přípisu ze dne 14. 9. 2017 nevyčerpal.

pokračování

[15] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto napadený rozsudek krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení; v něm je krajský soud vázán právním názorem vyslovený výše; stěžovateli proto poskytne lhůtu, která mu zbývala k doplnění žaloby. V novém rozhodnutí rozhodne soud rovněž o nákladech řízení o kasační stížnosti.

[16] Stěžovateli byl pro řízení o žalobě ustanoven zástupcem advokát Mgr. Ing. Jakub Backa; dle § 35 odst. 9 *in fine* s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě hradí odměnu advokáta stát. Právnímu zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal v řízení o kasační stížnosti odměnu ve výši 3400 Kč, jež se skládá z odměny za úkon právní služby spočívající v sepisu podání ve věci samé (kasační stížnosti) dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu (3100 Kč) a paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za úkony právní služby (300 Kč); vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o tuto daň ve výši 714 Kč (§ 14a advokátního tarifu). Celková odměna ve výši 4114 Kč bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. května 2018

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu